

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen
(MPD)

BESLUT

1 (9)

2000-03-23

Dnr: 2420-7797-99

Enköpings kommun
Gatukontoret
745 80 ENKÖPING

Tillstånd enligt miljöbalken (MB) för mellanlagring av rejekt- och dekantatvatten samt renat avloppsvatten vid Nynäs gård, fastigheten Nynäs S:1, Enköpings kommun

Plats nr: 0381-60-020. SNI-kod: 90.002-3 B (enligt bilaga till SFS 1998:899)

BESLUT

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala län (MPD) lämnar Enköpings kommun (nedan kallat kommunen) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att i anläggning vid Nynäs gård på fastigheten Nynäs S:1, Enköpings kommun, mellanlagra rejekt- och dekantatvatten samt renat avloppsvatten från kommunens avloppsreningsverk i Enköping. Den sammanlagda mängden av rejekt- och dekantatvatten samt renat avloppsvatten får vid varje lagringstillfälle uppgå till högst 30 000 ton.

MPD godkänner den miljökonsekvensbeskrivning som lämnats i ärendet enligt kraven i 6 kap. miljöbalken.

Verksamheten klassas enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd med SNI-kod 90.002-3.

Tillståndet gäller tills vidare.

Följande villkor gäller för tillståndet:

1. Om inte annat följer av vad som nedan sägs skall verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden/verksamhetsutövaren (=huvudmannen för verksamheten) uppgivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig. Sådana mindre ändringar av verksamheten som avses i 5 § andra stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall anmälas på det sätt som anges i 22 § samma förordning, för närvarande till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -i E-POST: it-funktionen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

2 (9)

2000-03-23

Dnr: 2420-7797-99

2. Avfallsanläggningens närmare utformning m.m. – inbegripet efterbehandlingsåtgärder efter avslutad verksamhet – ska bestämmas av verksamhetsutövaren i samråd med tillsynsmyndigheten.
3. Mellanlagrat rejekt- och dekantatvatten samt renat avloppsvatten skall före spridning till odlad mark kontrolleras i samråd med tillsynsmyndigheten.
4. Bullret från anläggningen får vid drift inte överskrida följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid bostäder:
50 dBA dagtid (kl 07-18)
45 dBA kvällstid (kl 18-22)
40 dBA nattetid (kl 22-07)

Den momentana ljudnivån nattetid (kl 22-07) får inte överstiga 55 dBA vid bostäder.

Ovan angivna värden ska sänkas med 5 dBA-enheter om bullret innehåller impuls ljud eller hörbara tonkomponenter.
5. Förslag till kontrollprogram skall lämnas in till tillsynsmyndigheten senast den 31 oktober 2000.

MPD överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken till tillsynsmyndigheten att fastställa de särskilda villkor i fråga om lagringstider m.m. som kan föranledas av villkor 3.

I enlighet med 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken föreskriver MPD att verksamheten skall ha satts igång senast den 1 april 2002, annars förfaller tillståndet.

I enlighet med 22 kap. 28 § miljöbalken föreskriver MPD att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft, d.v.s. beslutet gäller omedelbart.

SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR

MPD erinrar om att detta tillstånd inte befriar kommunen från skyldigheten att iaktta vad som föreskrivs i annan författning i fråga om den anläggning eller den verksamhet som avses i tillståndet.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

3 (9)

2000-03-23

Dnr: 2420-7797-99

MPD erinrar vidare om skyldigheten att lämna tillsynsmyndigheten upplysningar om verksamheten eller bekosta för tillsynen behövliga undersökningar av verksamheten och dess verkningar.

MPD erinrar också om att enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken skall avgift för sådan prövning och tillsyn betalas av den som bedriver miljöfarlig verksamhet som anges med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Avgiften skall betalas årligen efter beslut av länsstyrelsen med de belopp som anges i bilagan till förordningen (1998:940).

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Efter tidigt samråd enligt 6 kap. 4 § första stycket miljöbalken beslutade Länsstyrelsen den 7 oktober 1999 (2420-4752-99) att den planerade verksamheten vid en anläggning för mellanlagring av rejekt- och dekantatvatten vid Nynäs gård på fastigheten Nynäs S:1, Enköpings kommun inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen meddelade vidare anvisningar om vad miljökonsekvensbeskrivningen bör omfatta (6 kap. 7 § sista stycket).

Enköpings kommun har den 13 oktober 1999 kommit in med ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för uppförande och drift av en anläggning för mellanlagring av rejekt- och dekantatvatten samt renat avloppsvatten på fastigheten Nynäs S:1, Enköpings kommun.

Ärendet kungjordes den 12 november 1999 i Enköpings-Posten och den 13 november 1999 i Upsala Nya Tidning.

Ansökan har remitterats till Miljönämnden i Enköpings kommun samt till Kommunstyrelsen i Enköpings kommun, Naturvårdsverket, Smittskyddsinstitutet (SMI) och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA). Miljönämnden, kommunstyrelsen, SMI och SVA har kommit in med yttranden i ärendet.

ANSÖKAN

Ansökan avser uppförande och drift av mellanlager/dammanläggning för rejekt- och dekantatvatten samt renat avloppsvatten från avloppsreningsverket i Enköping, enligt punkten 90.002-3 i bilaga till ovannämnda förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Lagringen kommer att ske i dammar i anslutning till reningsverket, på mark som tillhör Nynäs gård på fastigheten Nynäs S:1, Enköpings kommun.

Av ansökan framgår att slam/vatten efter mellanlagring ska användas som gödningsmedel i energiskog på jordbruksmark inom den aktuella fastigheten. I miljökonsekvensbeskrivningen i ansökan uppger kommunen bland annat att rejekt-, dekantat- och utgående vatten är tillräckligt hygieniserade för att kunna spridas direkt på åkermark. Av hygieniska skäl anges dock att en extra lagringstid på minst en till två månader kommer att kunna garanteras för rejekt- och dekantatvatten.

Tre dammar planeras att byggas, en med volymen 20 000 och två med vardera volymen 5000 kubikmeter. Anläggningen kommer att kunna ta emot 26 000 kubikmeter rejekt- och dekantatvatten per år (vilket motsvarar reningsverkets årliga produktion av dessa vatten) samt ca. 175 000 kubikmeter från reningsverket utgående, renat vatten per år (vilket utgör ca. 4 procent av reningsverkets totala, årliga utsläpp till recipienten).

Dammarna anläggs i åkermark, som består av mullrik lera till gyttjelera, och förses med en inre beklädnad av 1,5 mm tjock HDPE-duk (polyeten med hög täthet). Dammarna kommer att inhägnas med ett två meter högt nät och förses med informationsskylt.

Marken inom området avvattnas (till Enköpingsån) genom en pumpstation.

Fyllning av dammarna kommer att ske genom pump från reningsverket. Dammarna fylls underifrån för att minimera omrörning, lukt och eventuell aerosolbildning.

En fast bevattningsanläggning anläggs i energiskogen. Spridningen av rejekt-dekantat- och utgående vatten kommer att utföras med hjälp av droppslangar som placeras permanent i energiskogsfältet.

Den aktuella spridningsarealen kommer att skyltas med varningstext där området gränsar mot gång- eller cykelstigar eller andra platser där det är troligt att människor kommer att röra sig. Den yttersta raden i energiskogsodlingen kommer inte att bevattnas. Detta innebär att en spridningsfri buffertzonen skapas för att hålla en säkerhetsmarginal mot djur och människor.

INKOMNA YTTRANDEN

Miljönämnden i Enköpings kommun har inte några ytterligare synpunkter i på kommunens tillståndsansökan avseende mellanlager för rejekt- och dekantatvatten vid Nynäs gård. Nämnden anser dock att det är av stor vikt att de synpunkter som nämnden tidigare redovisat (1999-03-16, MN § 45), angående tre mellanlager (vid

Djurby, Göksbo och Lundby gårdar) för avloppsslam från enskilda hushålls-avloppsanläggningar och kommunala avloppsreningsverk, beaktas i största möjliga utsträckning i projektets fortsättning. Nämnden har då ansett att man bör se till att dammarna inte anläggs i sådan jordart, som vid ett eventuellt läckage skulle kunna medföra påverkan på grundvattnet i området. Nämnden har även förordat att sökanden samråder med miljöförvaltningen vid framtagandet av kontrollprogrammet. Nämnden framhåller att beslut om fastställande av kontrollprogram ska tas av länsstyrelsen och att miljörapport ska skickas årligen till länsstyrelsen.

Smittskyddsinstitutet (SMI) gör bl.a. följande bedömning: "Luktolägenheter från dammarna kan inte uteslutas. Detta bör beaktas i länsstyrelsens tillståndsgivning. De lagrade rejekt- och dekantatvattnen blandat med utgående avloppsvatten kommer att tillföras salixodlingen via droppbevattning. För att försvåra mänsklig kontakt med energiskogsodlingens bevattning kommer enligt specifikation under *kantzoner i område med bevattning* inte den yttersta raden i energiskogsodlingen att bevattnas. I stället för att ange den yttersta redan bör ett avstånd in i energiskogsodlingen anges i stället, t.ex. en kanzon på 10 - 20 meter. Under samma ärenderubrik anges också förslag till skylttext enligt följande: *Varning! Beträd ej området! Här sker bevattning med näringsrikt avloppsvatten från reningsverket i Enköping under växtperioden 20 maj – 20 september. Undvik kontakt med vattnet och marken. Om detta trots allt skulle ske, tvätta händerna med tvål. Ytterligare information om verksamheten finns vid dammen vid reningsverket. Med vänlig hälsning reningsverket i Enköping. Tel. 0171-25000.* Ovanstående skärpning av texten anser vi vara befogad. Vi anser att en prövotid för anläggningen bör specificeras samt att en uppföljning av angivna analyser och medverkan av angivna samrådspartners bör följas upp. Vår förmodan är att anläggningen inte kommer att innebära några ökade hygieniska risker. Dock i de fall olägenheter skulle uppkomma i form av lukt, kontakt eller potentiell spridning via djur bör en tilläggsprovning kunna ske."

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) gör bl.a. följande bedömning: "Från smittskyddshåll ses det som förtjänstfullt att en lagring av vattnet görs, detta ger förutsättningar att reducera mängden smittämnen till en acceptabel nivå innan bevattning sker. Vattnet lagras i minst 1 månad (på några ställen i underlaget nämns 2 månader) efter sista tillförsel, innan bevattning sker. En längre uppehållstid medför en bättre hygieniserande effekt. Den hygieniska kvalitén på det lagrade vattnet bör med aktuellt sjukdomsläge i landet, vid ca. 2 månaders lagring bli tillräcklig för att en spridning i odlad Salix ska kunna ske. I vilken utsträckning olika smittämnen reduceras vid lagring under en bestämd tidsperiod är fortfarande osäkert. En uppföljning av lagringens effekt på olika mikroorganismer med ett provtagningsprogram är därför angelägen. Den

föreslagna bevattningstekniken med droppslangar på marken anses också lämplig ur smittskyddssynpunkt. Den planerade lokaliseringen av dammarna synes vara tillfredsställande avskilt. Uppgift om avstånd till närmaste bebyggelse saknas dock. Om dammen brister förutsätts vattnet rinna ut i Enköpingsån, uppgifter därom är oklara. Luktolägenheter kan ev. uppstå främst om någon omrörning sker vid fyllning eller tömning av dammarna. Detta bör dock vara av underordnad betydelse med tanke på att reningsverket ligger bredvid. Dammarna bör inhägnas för att utestänga djur och människor, detta anser SVA vara viktigt. En viss kontakt mellan lagrat vatten och vektordjur, främst fåglar, insekter och smågnagare kan ändå förutsättas ske. Denna kontakt blir dock sannolikt av mindre betydelse än t.ex. vid direkt bevattning med ej lagrat vatten. När vatten tappas ur dammarna för bevattning bör man undvika att ta med bottensediment, däri kan vissa smittämnen såsom parasitägg ansamlas. Den skylttext som föreslås på sid. 6 (i ansökan) bör kompletteras med information om att risk finns för att vattnet kan innehålla smittämnen. SVA tillstyrker aktuellt projekt med anläggande av aktuella dammar under förutsättning att dessa inhägnas.”

SÖKANDENS BEMÖTANDE

De inkomna yttrandena i ärendet har remitterats till sökanden för tillfälle till bemötande.

Enköpings kommun har därvid lämnat följande kommentar: “Enköpings kommun avser att sätta upp ett staket runt dammarna, bestående av 2 meter högt nät med tätare maskor i botten. På staketstolparna kommer även en tråd av väl synligt material att spännas upp. Detta för att utestänga djur och människor från platsen. Större delen av volymen rejekt- och dekantatvatten som mellanlagras vid Nynäs kommer att ha en lagringstid som är betydligt längre än två månader. Medellagringstiden för vattnet i dammarna kommer att vara dygt ett halvår innan bevattningen. Under sommarmånaderna då bevattningen är aktuell i energiskogen sker avdöningen snabbare i dammarna. Eftersom lagringstiden är viktig för avdöningen av smittämnen så avser reningsverket att eftersträva att denna tid blir så lång som möjligt, dock lägst 2 månader men helst längre vid de tillfällen det är möjligt. Vid urtappningen av vatten ur slutlagringsdammen är det viktigt att allt vatten inklusive partiklar följer med. Detta eftersom partiklarna innehåller en del växtnäring, främst i form av fosfor och kväve. Vid upprepad sedimentation i dammarna skulle dammvolumen minska vilket minskar den potentiella lagrings- och hygieniseringstiden. Enköpings kommun avser också att sätta upp skyltar runt det bevattnade området. Kantzoner kommer att anläggas med gräs och obevattnad energiskog för att minska risken för kontakt med faunan på markerade ställen enligt tillståndsansökan.”

MILJÖPRÖVNINGSDLEGATIONENS BEDÖMNING

Enligt bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd utgör anläggning för mellanlagring av avfall, om tillfört avfall lagras kortare tid än ett år och den totala avfallsmängden är mer än 10.000 ton vid något enskilt tillfälle under året (omfattar inte farligt avfall), SNI-kod 90.002-3, tillståndspliktig verksamhet, som prövas av Länsstyrelsen (prövningsnivå B).

Förslaget är ett led i kommunens strävan att minska utsläppen från Enköpings avloppsreningsverk och att uppnå en mer kretsloppsanpassad hantering av avloppsvatten och slam, där innehållet av närsalter tas om hand för produktion av växande gröda.

Följande frågor är av särskild betydelse i bedömningen av kommunens förslag.

- De närsalter, i form av fosfor och kväve, som finns i avloppsvatten och slam bör så långt som möjligt återvinnas för användande som gödselmedel inom jordbruket, med beaktande av innehållet av miljöstörande metaller och organiska ämnen i avloppsvatten och slam.
- Utsläppet av närsalter m. m. till recipienten, Mälaren-Östersjön bör begränsas. – Utsläppet av i första hand fosfor finns reglerat i länsstyrelsens tillståndsbeslut för reningsverket. I fråga om utsläpp av kväveföreningar med avloppsvattnet gäller vad som är stadgat i Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1994:7 MS:75) med föreskrifter om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse.
- Riskerna för smittspridning och lukt vid lagring och hantering av avloppsvatten och slam.
- Riskerna för miljö- och hälsoeffekter i övrigt vid lagring, transport och hantering av avloppsvatten och slam.

Kommunens förslag leder till ett ökat nyttiggörande av fosfor och kväve för produktion av Salix, som kan användas som bränsle exempelvis i kraftvärmeverket i Enköping.

Förslaget innebär bland annat att de med avseende på fosfor och kväve särskilt rika rejekt- och dekantatvattenflödena samlas upp och tas ut från reningsverket. Detta minskar belastningen på reningsverket, vilket kan leda till en bättre reningsprocess och minskad kemikaliedosering samt minskade utsläpp till recipienten.

Verksamheten utgör en ny etablering där korta transportavstånd mellan avloppsanläggningar och mellanlager samt mellan mellanlager och spridningsareal eftersträvas.

Anläggningen bedöms vara gynnsamt lokaliserad i förhållande till närmaste bostadsbebyggelse. Åtgärden bedöms inte skada förordnande- och skyddsintressen enligt 7 kap. miljöbalken eller naturvårdsprogram.

Lokaliseringen och utformningen av anläggningen är i övrigt vald med hänsyn till möjligheterna att kunna förhindra påverkan på yt- och grundvatten. Dammarna ska enligt ansökan utföras med tät botten i form av svetsad HDPE-duk (polyeten med hög täthet). Det bör vara fullt möjligt att uppnå erforderlig täthet, med tillräcklig tillförlitlighet med den konstruktion som kommunen har föreslagit under förutsättning att jordmaterial som eventuellt kan komma i kontakt med tätduken inte innehåller skarpa kanter samt att tillgängliga, naturliga massor med låg vattengenomsläpplighet utnyttjas som kompletterande tätskikt under tätduken. Avrinningen från området sker på ett kontrollerbart sätt genom pumpning till Enköpingsån. Den närmare utformningen, speciellt i fråga om genomförandet av tätduken och kontrollen av underliggande jordmaterial bör ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Kvalitetskravet på avloppsslam som används för jordbruksändamål finns reglerat genom förordningen (SFS 1985:840) om viss hälso- och miljöfarliga produkter m.m. i fråga om tillåtna metallhalter samt genom "slamöverenskommelsen" (Naturvårdsverkets rapport 4418) mellan Naturvårdsverket, Vatten- och avloppsverksföreningen (VAV) samt Lantbrukarnas riksförbund (LRF) i fråga om högsta godtagbara halter av vissa organiska ämnen.

Risken för smittspridning genom avloppsvatten/slam har blivit särskilt uppmärksammat i detta ärende. Kommunens förslag till uppehållstider utgår från de antaganden om krav på stabilisering/hygienisering som är rimliga mot bakgrund av tillgänglig kunskap om rådande förhållanden. Enligt Smittskydds-institutets bedömning förmodas den aktuella anläggningen inte komma att innebära några ökade hygieniska risker. Statens veterinärmedicinska anstalt tillstyrker aktuellt projekt med anläggande av aktuella dammar under förutsättning att dessa inhägnas.

Den lagringstid som föreslagits i ansökan syftar till att uppnå tillräcklig stabilisering/hygienisering inklusive reduktion av smittämnen. I vilken utsträckning olika smittämnen reduceras vid lagring under en bestämd tidsperiod är till viss del fortfarande osäkert. För att få närmare kunskap om vilken minsta lagringstid som kan accepteras i det aktuella fallet bör viss provtagning ske före

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

9 (9)

2000-03-23

Dnr: 2420-7797-99

spridning. Med den ökade kunskap som en sådan provtagning kan ge bör tillsynsmyndigheten ges befogenhet att avgöra vilken lagringstid som ska krävas.

Avgränsningen av de med avseende på avloppsvatten gödslingsfria kantzonernas omfattning samt den närmare utformningen av texten på varnings-/informations-skyltar för allmänheten förutsätts ske i samråd med tillsynsmyndigheten i samband med redovisningen av förslag till kontrollprogram (se villkor 5).

MPD finner att de uppgifter som sökanden redovisat i ärendet är tillräckliga samt att hinder för tillstånd enligt miljöbalkens tillåtlighetsregler inte föreligger varför tillstånd bör medges med de villkor som anges i detta beslut.

Detta beslut får överklagas hos Stockholms tingsrätt, miljödomstolen, se bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av miljöprövningsdelegationen. I beslutet har deltagit tf. chefsjurist Roger Gustafsson, ordförande, och avdelningsdirektör Ulf Lindblom, miljöszakunnig. Ärendet har föredragits av avdelningsdirektör Mats Lindman, miljö- och fiskeenheten. Enhetschef Leif Sandin, miljö- och fiskeenheten, har varit med om den slutliga handläggningen.

Roger Gustafsson

Ulf Lindblom

BILAGA

Hur man överklagar